

Analyyysi määräaikaisten aselupien vaikutuksista

Uudessa esityksessä

”53 §

Hallussapitoluvan voimassaoloaika ja lupaehdot
Hallussapitolupa annetaan toistaiseksi, jollei sitä erityisestä syystä ole annettava määräajaksi. Ensimmäinen hallussapitolupa metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista, ampumaurheilua ja -harrastusta taikka näytöstä, kuvausta tai muuta vastaavaa esitystä varten annetaan luonnolliselle henkilölle 6 §:n 2 momentin 4-7 kohdissa mainituista asetyypeistä koostuvaan ryhmään kuuluvaan ampuma-aseeseen enintään 5 vuoden määräajaksi. Kaikki tämän määräaikaisen luvan voimassaoloaikana samaan aseryhmään kuuluviin ampuma-aseisiin annetut hallussapitoluvat annetaan määräajaksi, joka päättyy viimeistään samanaikaisesti ensimmäisen määräaikaisen luvan päättymisen kanssa. Sellaista työtä varten, jossa ampuma-ase on välttämätön, lupa annetaan kuitenkin enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Hallussapitolupa, joka on annettu 15 vuotta vaan ei 18 vuotta täyttäneen, huollettavana olevan henkilön hallussapidettäväksi tarkoitetun haulikon, yhdistelmäaseen, kiväärin tai pienoiskiväärin säilyttämistä ja kuljettamista varten, annetaan määräajaksi, joka päättyy viimeistään rinnakkaisluvan haltijan täyttäessä 19 vuotta. On ehdotettu että aseluvat tulisi pääsääntöisesti myöntää määräaikaisina, perustellen tätä harrastuksen valvontamahdollisuudella. Toimenpiteen seuraukset on tutkittava objektiivisesti, hyöty- ja haittavaikutusten kannalta, sekä niiden suhteutumisessa esitettyihin tavoitteisiin.”

NRA ry näkee, että pykälä on epäselvä, tulkinnanvarainen ja liian laaja.

Mahdollisesti puoltavat näkökohdat:

1. Aloittelevan harrastajan harrastusaktiivisuuden valvonta.
2. Harrastusaktiivisuuden näyttövelvoite saa ajallisen takarajan.

Aloittelevan harrastajan ensimmäisen aseensa osalta ehdotuksella ei ole eroa nykyiseen lainmukaiseen ja harkintaan perustuvaan käytäntöön. On kuitenkin huomattava, että harrastusaktiivisuudella ja ampuma-aseisiin liittyvillä turvallisuusnäkökohdilla ei ole mitään korrelaatiota. Tilastollisesti henkikiroksiin ampuma-asetta käyttäen syyllistyneiden osalta korrelaatio on jopa merkittävässä määrin negatiivinen, sekä pitkällä että lyhyellä tarkastelujaksolla, mikä osoittaa väitetyn syy-yhteyden puuttuvan täysin.

Neutraalit, l. merkityksettömät näkökohdat:

Ensimmäisen määräaikaisuuden ehkäisevistä vaikutuksista ampuma-aseen väärinkäyttöön ei ole osoitusta eikä näyttöä. Mm. kaksi joukkomurhaa on suoritettu vuosina 2007-2008 määräaikaisen luvan perusteella hallussapidetyllä ampuma-aseella. Määräaikaisuudella ei ole ollut minkäänlaista väitetyn kaltaista hyötyvaikutusta turvallisuuteen.

Esityksen kielteiset näkökohdat:

1. Perustuslaillisen omaisuudensuojan rikkominen. Hallussapito- eli omistusoikeus omaisuuteen jonka arvo ei ole vähäinen, ei ole pysyvä. Tästä joustaminen vain ensimmäisen ampuma-aseen luvan kohdalla voi olla perusteltua.
2. Harrastajien pakottaminen niiden harvojen Suomen Ampumaurheiluliiton alaisten lajien pariin jotka ovat liiton ohjelmassa. Tämä jättää valtaosan maailmanlaajuisista ampumaurheilulajeista ja kaikki virallistamattomat aktiivisuusmääritelmän ulkopuolelle.
3. Kustannusten, vaivan ja byrokratian kohtuuton kasvu. Nykyinen, 32 euron hintainen aselupa on kertakustannuksena vielä mielekäs. Sama summa harrastajan jokaista ampuma-asetta kohden määräjain yhä uudelleen maksettavana ei sitä ole ja sen kannustava vaikutus luvalliseen ampuma-aseen hallussapitoon on heikko.
4. Lupien määräaikaisen päättymisen, kustannusrakenteen ja omaisuuden menettämisen uhka ohjaa sekä uusien ampuma-aseiden hankintaa että vanhentuneiden lupien uusimista laittoman hallussapidon suuntaan, niin taloudellisesti kuin omaisuudensuojaan liittyvien epävarmuustekijöiden suhteen. Tämä on äärimmäisen ei-toivottava kehityssuunta.

Suomen ampuma-aselainsäädäntö on tähän mennessä mahdollistanut ampuma-aseen hallussapitoluvan saamisen varsin järkevin perustein ja kohtuullisin ehdoin. Tämä on ohjannut hallussapitoa lupavalvonnan alaiseen suuntaan erinomaisesti ja luvattomien ampuma-aseiden määrä on kokonaisuuteen suhteutettuna pysynyt pienehkönä. Viime vuosina havaitut ongelmat ovat johtuneet yksinomaan ampuma-aselain vastaisista ohjeistuksista, jotka ovat siirtäneet pääpainon henkilöön kohdistuvasta soveltuvuusarviointista itse aseiden teknisiin näennäisominaisuuksiin, minkä seurauksena Arpajais- ja asehallintoyksikön "vähemmän vaaralliksi" määrittelemien ampuma-aseiden lupamenettely on avannut niiden saatavuuden soveltumattomille henkilöille ja vastaavasti estänyt todellisten harrastajien luvansaantia asianmukaisesti urheilu-, kilpailu- ja metsästysaseisiin.

Tätä aiheutettua epäkohtaa ei ole mahdollista korjata määräaikaisuuteen tähtäävillä toimenpiteillä, joiden hyöty- ja haittavaikutukset ovat kaikenlisäksi epäsuhteessa väitettyihin tavoitteisiin.

NRA ry:n mielestä edellämainitut tosiasiat huomioonottaen määräaikaisuusperiaate johtaa ohjaavalla vaikutuksellaan tilanteeseen, missä merkittävästi nykyistä suurempi osa ampuma-aseista siirtyy ja jää lupavalvonnan ulkopuolelle. Rikoksentekevällineinä luvattomat ampuma-aseet ovat sekä absoluuttisesti että erityisesti määrään suhteutettuna huomattavan yliedustettuina ja siten todellinen riski yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. (Kts. Optula)